

EINSPACH GÁBOR
IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐ

1054 BUDAPEST
Honvéd utca 8. I/2.
einspach@artmagazin.hu
+ 36 20 935 9889

EG-26072022-02

Budapest, 2022. július 26.



Szakértői vélemény

Megbízó: MNB-Ingatlan Kft.

Megbízás tárgya: Kusovszky Bea műveinek értékelése

A megbízási szerződés aláírását követően áttanulmányoztam a rendelkezésemre átadott dokumentációt, majd felvettem a kapcsolatot a képeket felajánló Viltin Galériával. Azt követően elvégeztem a szükséges anyaggyűjtést, melynek elsődleges forrásai a szakirodalomban, az internetes adatbázisokban, illetve a saját szakértői adattáramban tárolt adatok voltak. A szakvélemény alapja a megbízótól megkapott dokumentáció és a tulajdonosoknál lefolytatott szemle volt. A szemlét 2022. július 22-én folytattam le, jelen volt Tüzkő Péter igazságügyi szakértő és a Viltin Galéria képviselői. A szemlén a műveket megvizsgáltuk, a szemlén készített fotódokumentációt a szakvélemény tartalmazza.

Kusovszky Bea (Budapest, 1986) Budapesten élő és dolgozó festőművész a fiatal absztrakt generáció tagja. Tanulmányait 2006–2007-ben a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán, majd 2007-től 2012-ig a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán folytatta, ahol mestere Dr. habil, DLA Drozdik Orsolya volt. Kusovszky ugyanebben az időszakban elvégezte az egyetem képzőművész-tanár szakját is. A hazai egyéni és csoportos kiállítások mellett műveiből önálló kiállítást rendeztek Bécsben, Frankfurtban és Pozsonyban. Munkái számos magángyűjteményben megtalálhatók, többek között az Erste Alapítvány, Ari Kupsus és a Kempinski Hotel Corvinus Budapest kollekciójában.

Kusovszky pályája elején a sztereotip nőképet megkérdőjelező figurális festményeiről volt ismert. Hiperrealista önarcképein és a nézőnek hátat fordító nőalakjain, illetve különböző képi idézetek megfestésén keresztül vizsgálta viszonyát a festészet olyan nagy alakjainak művészetéhez, mint George O'Keefe, Jackson Pollock, Henri Rousseau vagy René Magritte. Az utóbbi években a figurativitást elhagyva nonfiguratív festészettel kezdett el foglalkozni. A korábbi, figurális festményeken is megjelenő raszterpontos felületek új sorozataiban egymásra helyeződnek és a mozgás, vibrálás érzetét keltik. Ezek a Roy Lichtenstein és a pop-art eszköztárából merítő, de már az op-art jegyeit mutató nonfiguratív képek sikokból, sikrendszerekből és variálódó sikkétegekből épülnek fel. A moaré-effektus – mely a több rétegben használt, egymáson elcsúsztatott felületektől jön létre – többdimenziós hatást kelt a vásznon, az alakzatokat mozgásba hozza. A festményeken a felületek megnyílnak, rezonálnak, érzécsalódást indukáló mozgásba lendülnek, miközben különböző

struktúrák, mintázatok is kialakulnak a vásznakon. Az egészen egyenletes felületképzésnek és a precíz kivitelezésnek köszönhetően hibátlan interferencia jön létre a műveken. Ez az optikai csalás szinte önállóan produkál új mintázatokat, és a végtelen képmélység érzetét kelti. A színek és a formák szabad áramlásának csak a festett keretek szabnak határt. A művész kifejezetten a galériák kiállítótereire, az úgynevezett white cube jelenséghez igazodva választja ki a keretek színeit. Ennek megfelelően a keretek közül a legszélső sokszor a leggyakrabban használt falszínnel azonos: törtfehér. Ezzel a gesztussal a művész kérdésessé teszi a képek tényleges határvonalait.



A műtárgypiac vizsgálata, referenciák

Fontos az érték megállapításánál a piac általános állapota, a kereslet és kínálat összefüggései. Az elmúlt időszakban egyre erősödő piacot látunk a magyar művészet kiemelkedő teljesítményei esetében, mely nem ritkán 200 millió forintot is meghaladó árakat jelenthet. A klasszikus piac vonatkozásában az értéksáv Munkácsy Mihály, Rippl-Rónai József vagy Csontváry Kosztka Tivadar esetében ezt messze meghaladó nagyságú is lehet. Ugyanakkor nagy jelentőségű, múzeumi rangú remekművek rendkívül ritkán kerülnek a műtárgypiacra. Magyarországon az aktuális kultúrpolitikának, az állami vásárlásoknak és az erősödő gyűjtői érdeklődésnek köszönhetően nagyon jelentős felértékelődés figyelhető meg a nemzeti festészet vonatkozásában. Általánosságban kijelenthető, hogy a magyarországi műtárgypiac – a koronavírus-járvány okozta piaci leállások kivételével – a 2008-as válság óta eltelt időszak legjobb periódusát éli. A klasszikus és modern művek piacán folyamatosan születnek az életműrekordok, a háború utáni és kortárs művészeti piac pedig, követve a nemzetközi trendeket, soha nem látott prosperitásban él. Az elmúlt évek magyar kulturális sikertörténete a hatvanas–hetvenes évek neo-avantgárd törekvéseinek karrierje. Az aukciósházak utóbbi időben megélenkült aktivitása a háború utáni és kortárs művészet területén pedig újabb vevőket, gyűjtőket vonz erre a területre.

A nemzetközi piac legdinamikusabb szegmense a háború utáni és kortárs művek piaca, itt a legmagasabb az árindex növekedése és a teljes forgalom szempontjából is ez az egyik legfontosabb időszak. A magyar születésű, itthon tanult, de külföldre emigrált művészeink, mint Reigl Judit vagy különösen Hantai Simon elképesztően magas, Hantai esetében akár sokmillió eurós árai az itthon élő művészek, az egész magyarországi kortárs árszínvonalára is pozitívan hat, erősíti a gyűjtők és a befektetési szándékú vásárlók bizalmát a piacban. Mára a világ legfontosabb kánonképző múzeumainak gyűjteményébe eljutottak olyan itthon élő klasszikusai az Iparterv-generációnak, mint Keserű Ilona, Maurer Dóra, Nádler István, Bak Imre vagy Jovánovics György alkotásai, és ez a műkereskedelmi árakban gyakran többszörös áremelkedést jelentett. Nem kérdés, hogy a kelet-európai művészetre irányuló egyre nagyobb nemzetközi figyelem előtérbe helyezheti a fenti művészek későbbi alkotói periódusainak eredményeit is, sőt, a kortársaik művészetét is. A 2019 nyarán nyílt, mintegy másfél évig nyitva tartó Maurer Dóra-kiállítás a londoni Tate Modernben fontos állomása volt ennek a folyamatnak. Nagyon fontos impulzust jelentettek a háború utáni és kortárs piacnak a Virág Judit Galéria tematikus, kifejezetten ezt a szegmenst célzó árverései, ahol már jól látható volt egy addig a klasszikus és modern magyar képzőművészet iránt

érdeklődő gyűjtők bekapcsolódása, és ehhez csatlakozott a Kieselbach Galéria, amely 2020 telén nem árverést rendezett, hanem eladásos kiállítását az acb Galériával közösen összerakott kortárs anyaggal egészítette ki, jelentős sikerrel. A nemzetközi piacra az elmúlt évtizedben folyamatosan áramlott a pénz, elsősorban a kiemelkedő, múzeumi rangú művek értek el sokszor elképesztően magas rekordárakat. Jól megfigyelhető az a tendencia, mely nemcsak ezek felkutatására, de körüknek bővítésére is vonatkozik. Ennek része a kelet-európai művészet felértékelődése, a graffiti térhódítása, de még a modern mesterek piacán is bővül a legdrágább művészek listája. Jó példa erre az európai modernizmus eddig második vonalba tartozó mesterei piacra kerülő legjobb műveinek rekordárai vagy az ázsiai, elsősorban kínai mesterek sokszoros áremelkedése is. Az a tény, hogy a Nagyházi Galéria kortárs kiállítóhelyet nyitott, a Virág Judit Galéria már 600 négyzetméterem mutat be programszerűen sokszor kortárs művészetet, a Kieselbach Galéria építi kortárs galériáját, a BÁV és a Pintér Galéria aukciós anyagában egyre több a kortárs művészet körébe sorolható alkotás, azt jelzi, hogy a legfontosabb hazai piaci szereplők ezt a területet látják a legdinamikusabban fejlődőnek, és ez az a terep, ahol még remekművek a legnagyobb sűrűségben érhetőek el.

A hazai és a globális műkereskedelemtől elmondható, hogy kiemelkedő évet zárt 2021-ben. A világ vezető aukciósházainak eredményei alapján a globális piac nemcsak a pandémia előtti szintre tért vissza, de a valaha volt legjobb évet produkálta. A magyar piacon is az általános árszínvonal emelkedése mellett újabb életműrekordok és aukciós csúcok születtek a 2021-es és a 2022. első félévi aukciós szezonban: Rippl-Rónai József, Vaszary János vagy Csontváry Kosztka Tivadar azok a művészek, akiknek árai meghatározzák a piacot, az ő csúcsáraik az egész piac általános árszínvonalára is jelentős hatást gyakorolnak. Csaknem egy évtized után megdőlt a hazai aukciós rekord, és amíg 2020-ban egyetlen alkotás leütési ára sem érte el a százmillió forintos határt, 2021-ben a legdrágábban értékesített tíz festmény ára 110 és 460 millió forint között mozgott. Csontváry-Kosztka Tivadar *Titokzatos sziget* című festményének 460 millió forintos tavalyi leütése csaknem megduplázta az addigi (ugyancsak Csontváry által tartott) 240 millió forintos rekordot. A második helyen, életműrekordot jelentő 280 millió forinttal, Rippl-Rónai József *Fésülködő nő* című festménye végzett a Kieselbach Galéria aukcióján.

A koronavírus-járvány magával hozta az online aukciók és a hibrid árverések térnyerését a hazai piacon is, ami egyfelől a gyűjtői, vásárlói kör kiszélesedését eredményezte, másfelől a kínálati oldalon is megkönnyítette a belépést az új szereplők számára. A tavalyi évben nemcsak az általános képzőművészeti árverések száma nőtt, de a kortárs művekre fókuszáló aukciók száma is. Ezen a piacon különösen gyorsan bővült a kínálat és a kereslet, és jelentősen nőttek az árak is: bár a pandémia előtti utolsó évhez, 2019-hez képest a tíz legdrágább mű átlagára csaknem megduplázódott és számos életműrekord született ebben a szegmensben, a legmagasabb áron értékesített tételek közé 2021-ben sem került be élő művész munkája. A legdrágább élő magyar művészek névsora kevés változást mutat az előző évekhez képest: 2021-ben Bak Imre 4, Lakner László 3, Maurer Dóra 2, míg Ilona Keserű Ilona és Nádler István 1-1 műve teszi ki a legmagasabb áron, hazai aukción eladott, élő művészek munkáinak listáját. A legmagasabb áron, 55 millió forintért Ilona Keserű Ilona *Marilyn és a tenger* című alkotása kelt el a Virág Judit Galéria kortárs aukcióján. Magyar, jelenleg is aktív művész ilyen összegű leütést még sosem ért el árverésen. A második helyen Bak Imre *Geometrikus kalligráfija* szerepel 42 millió forintos leütéssel.

Az online kereskedelem egyre nagyobb szeletet hasít ki a piacból, és ez nemcsak az aukciók széleskörű elektronikus hozzáférést jelent, de az internetes kereskedelmi portálok forgalma is folyamatosan, jelentős értékben emelkedik. Az ukrán-orosz háború és az energiakrízis műtárgypiacra gyakorolt hatásait majd csak az év utolsó harmadában, a szeptemberben kezdődő aukciós és vásárszezonban tudjuk lemérni.

A szakértői értékmeghatározás módszere

Az eddigi szakértői munka során felgyűlt, a szakértői adattárban található, valamint a forgalmazóknál lefolytatott szemléken összegyűjtött adatokat beépítettem az érték meghatározásába. A szakvélemény kialakításánál felhasználtam a szakirodalomban és az internetes adatbázisokban található adatokat is, a művész életrajzánál az artportal.hu és a wikipedia.hu vonatkozó szócikkeit is használtam. A forgalmi érték meghatározásánál figyelembe vettem az alkotó elhelyezkedését a magyar művészeti kánonban és a művek elhelyezkedését Kusovszky Bea életművében. A megállapított forgalmi értékeket befolyásolta a művek témája, mérete, technikája is. Megvizsgáltam a műtárgypiac jelenlegi helyzetét és az adott alkotóra vonatkozó kereslet és kínálat összefüggéseit. A művek állapota szintén fontos tényező volt az érték kialakításánál. A szakvéleményben szereplő művek a lefolytatott szemlén kifogástalan állapotban voltak.

Kusovszky Bea festőművész a fiatal absztrakt generáció tagjaként egyedi hangot visz a hazai nonfiguratív festészet világába. Precíz, térjátékos felületeivel, dekoratív színeivel és komplex felületi játékaival a pop-art és az op-art hagyatékára utal vissza. Az elsődleges piacon a művészt képviselő Viltin Galéria hazai és nemzetközi presztízse és következetes munkája a garancia arra, hogy a művész munkássága rangos hazai és nemzetközi köz- és magángyűjteményekben képviselve legyen. A galéria online műkereskedelmi felületeken és vásárokon a nemzetközi piacon is értékesíti Kusovszky Bea műveit, a mellékletben szereplő árak igazodnak az eddigi árképzés arányrendszeréhez.

A vizsgált művek az életmű jellegzetes és kitűnő minőségű alkotásai. A mellékletben szereplő művek együttes nettó alsó becsértékét 2,8 millió forintban, nettó felső becsértékét 3,4 millió forintban határozom meg. A szakvéleményben szereplő művek Kusovszky Bea eredeti, hiteles, sajátkezű művei. A becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adás-vételi tranzakciója során esetlegesen felmerülő adó, díj és járulék terheket, valamint a szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

A művek a Miniszterelnökség védett kulturális javakat tartalmazó adatbázisában nem szerepelnek. Az elérhető adatok alapján a mellékletben szereplő alkotások mindegyike forgalomképes, egyik darab sem lelhető fel az eltűnt, lopott vagy jogellenesen külföldre vitt kulturális javakat tartalmazó adatbázisban.

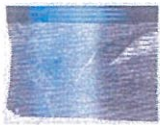


Felhasznált irodalom:

Szuda Barna: Nyitott keretben. Kusovszky Bea: Layered realities IV. *Armagazin*, 2019. 17. évf. 5. sz., 56–57.

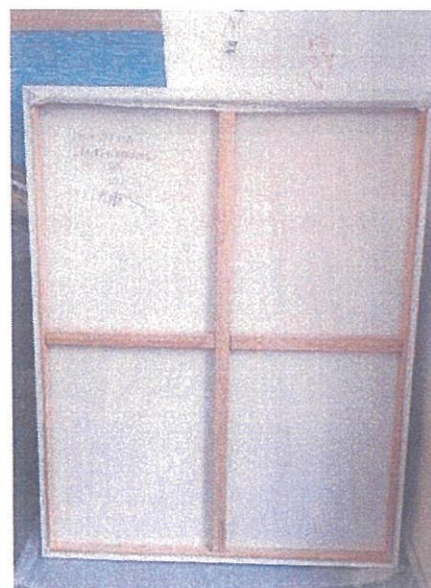
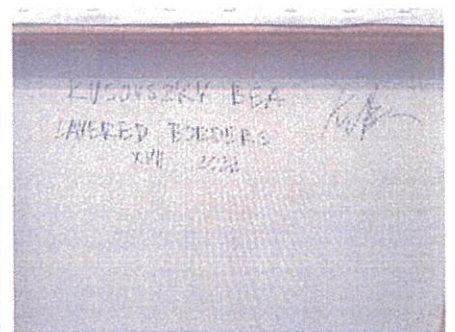
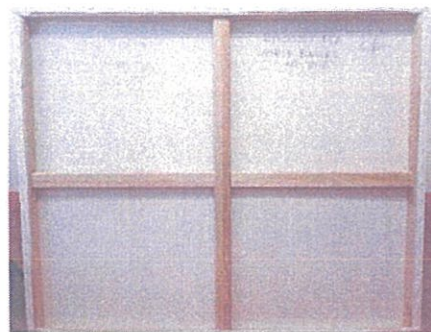
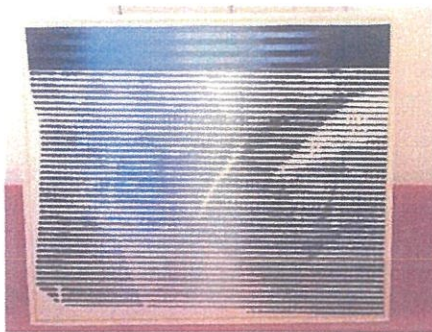
<http://www.beakusovszky.com/index.php>

<http://www.viltin.hu/muveszek/kusovszkybea?t=0>

Alkotás fotója	Művész	Alkotás cím	Év	Technika	Méret	Alsó becsérték	Felső becsérték
	KUSOVSKY BEA	Rétegzett határok XVIII.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm	1 000 000 HUF	1 200 000 HUF
	KUSOVSKY BEA	Rétegzett határok XVII.	2022	akril, vászon	100 x 120 cm	800 000 HUF	1 000 000 HUF
	KUSOVSKY BEA	Rétegzett határok XIX.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm	1 000 000 HUF	1 200 000 HUF

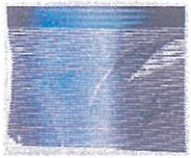
2 800 000 HUF 3 400 000 HUF


 Einspach Gábor
 5529
 Közigazgatási Szakértő



Kusovszky Bea (Budapest, 1986) Budapesten élő és dolgozó festőművész a fiatal absztrakt generáció tagja. Tanulmányait 2006–2007-ben a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán, majd 2007-től 2012-ig a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán folytatta, ahol mestere Dr. habil, DLA Drozdik Orsolya volt. Kusovszky ugyanebben az időszakban elvégezte az egyetem képzőművész-tanár szakját is. A hazai egyéni és csoportos kiállítások mellett műveiből önálló kiállítást rendeztek Bécsben, Frankfurtban és Pozsonyban. Munkái számos magángyűjteményben megtalálhatók, többek között az Erste Alapítvány, Ari Kupsus és a Kempinski Hotel Corvinus Budapest kollekciójában.

Kusovszky pályája elején a sztereotip nőképet megkérdőjelező figurális festményeiről volt ismert. Hiperrealista önarcképein és a nézőnek hátat fordító nőalakjain, illetve különböző képi idézetek megfestésén keresztül vizsgálta viszonyát a festészet olyan nagy alakjainak művészetéhez, mint George O'Keefe, Jackson Pollock, Henri Rousseau vagy René Magritte. Az utóbbi években a figurativitást elhagyva nonfiguratív festészettel kezdett el foglalkozni. A korábbi, figurális festményeken is megjelenő raszterpontos felületek új sorozataiban egymásra helyeződnek és a mozgás, vibrálás érzetét keltik. A festményeken a felületek megnyílnak, rezonálnak, érzécsalódást indukáló mozgásba lendülnek, miközben különböző struktúrák, mintázatok is kialakulnak a vásznon. Az egészen egyenletes felületképzésnek és a precíz kivitelezésnek köszönhetően hibátlan interferencia jön létre a műveken. Ez az optikai csalás szinte önállóan produkál új mintázatot, és a végtelen képmélység érzetét kelti. A színek és a formák szabad áramlásának csak a festett keretek szabnak határt. A művész kifejezetten a galériák kiállítótereihez, az úgynevezett white cube jelenséghez igazodva választja ki a keretek színeit. Ennek megfelelően a keretek közül a legszélső sokszor a leggyakrabban használt falszínnel azonos: törtfehér. Ezzel a gesztussal a művész kérdésessé teszi a képek tényleges határvonalait. **A vizsgált, már az op-art jegyeit mutató nonfiguratív képek képek Roy Lichtenstein és a pop-art eszköztárából merítenek, de síkokból, síkrendszerekből és variálódó síkrétegekből épülnek fel. A moaré-effektus – mely a több rétegben használt, egymáson elcsúsztatott felületektől jön létre – többdimenziós hatást kelt a vásznon, az alakzatokat mozgásba hozza.**

Alkotás fotója	Művész	Alkotás címe	Év	Technika	Méret
	KUSOVSZKY BEA	Rétegzett határok XVIII.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm
	KUSOVSZKY BEA	Rétegzett határok XVII.	2022	akril, vászon	100 x 120 cm
	KUSOVSZKY BEA	Rétegzett határok XIX.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm

Kérjük, ellenőrizze, hogy az alkotásforró tejtelése megfelel-e. Ha szükséges, jelezze az elforgatás irányát és fokát.	Művész	Amennyiben pontosítani szükséges az előzetesen rendelkezésre álló adatokat, a régi adat törlése nélkül, egy új sorba adja meg a helyesírt (amennyiben van indoklás – pl. alkotás cím módosítása, művész hátoldali felirata szerint történt – akkor azt zárójelben jelezze)				Keret leírása (pl. felhívás, festett és üvegezett)	Keret mérete (léc szél * mély)	Paszpartu leírása, mérete (a keret belső szélességétől mért) mag * szélesség (pl. fekete papír, 99*59 cm)	Akasztási pont leírása + db-szám (pl. 2 db 'arkasfogl')	Számozás/leírás előkötélen (pl. lent középen: Hencse 1970)	Állapot és/vagy Megjegyzés (egyéb speciális paraméter, pl. alkotás súlya, sorozathoz tartozik)
		Alkotás cím	Technika	Év	Alkotás mérete cm-ben (mag * szélesség)						
	KUSOVSKY BEA (Az abszurditás a kedvenc érzésem)	Rétgrett határok XVIII.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm	4 cm	-	-	Nincs akasztási pont a vakramába n	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVIII. 2022, Vilitin Galeria kiállítási kiállítás	Veszíté ékek hiányoznak a vakramából.
	KUSOVSKY BEA (Az abszurditás a kedvenc érzésem)	Rétgrett határok XVII.	2022	akril, vászon	100 x 120 cm	4 cm	-	-	Nincs akasztási pont a vakramába n	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XVII. 2022, Vilitin Galeria kiállítási kiállítás	Veszíté ékek hiányoznak a vakramából.
	KUSOVSKY BEA (Az abszurditás a kedvenc érzésem)	Rétgrett határok XIX.	2022	akril, vászon	150 x 120 cm	4 cm	-	-	Nincs akasztási pont a vakramába n	Jelezve hátul autográf felirat: Kusovszky Bea Layered Borders XIX. 2022, Vilitin Galeria kiállítási kiállítás	Veszíté ékek hiányoznak a vakramából.